

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 8. 2019
COM(2019) 379 final

2019/0174 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na druhom ministerskom zasadnutí Bonnskej dohody, pokiaľ ide o strategický akčný plán pre Bonnskú dohodu (BASAP) na roky 2019 – 2025, ktorý je pripojený k ministerskému vyhláseniu, a pokiaľ ide o toto ministerské vyhlásenie

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie, pokiaľ ide o Dohodu o spolupráci pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním Severného mora ropou a inými škodlivými látkami (ďalej len „Bonnská dohoda“), v súvislosti s plánovaným prijatím ministerského vyhlásenia a strategického akčného plánu pre Bonnskú dohodu (Bonn Agreement Strategic Action Plan – BASAP) na roky 2019 – 2025, ktorý je k nemu pripojený.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o spolupráci pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním Severného mora ropou a inými škodlivými látkami

Cieľom Dohody o spolupráci pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním Severného mora ropou a inými škodlivými látkami (ďalej len „Bonnská dohoda“ alebo „dohoda“) je bojovať proti znečisťovaniu v oblasti Severného mora ropou a inými škodlivými látkami a chrániť pobrežné oblasti pred námornými katastrofami a neustálym znečisťovaním z lodí a zo zariadení na mori. Dohoda nadobudla platnosť 1. septembra 1989.

Európska únia (v tom čase „Európske hospodárske spoločenstvo“) je zmluvnou stranou tejto dohody (v znení zmien)¹. Členské štáty Európskej únie z oblasti Severného mora² spolu s Nórskom sú takisto zmluvnými stranami dohody.

2.2. Bonnská dohoda

Cieľom dohody je podporovať aktívnu spoluprácu a vzájomnú pomoc medzi pobrežnými štátmi a Európskou úniou v boji proti znečisťovaniu Severného mora ropou a inými škodlivými látkami s cieľom chrániť morské prostredie a záujmy pobrežných štátov. Na tento účel sa v dohode stanovuje, že zmluvné strany vykonávajú dozor, čím pomáhajú odhaľovať znečisťovanie a bojovať proti nemu, ako aj zamedzovať porušovaniu predpisov zameraných na boj proti znečisťovaniu. Podľa Bonnskej dohody sa Severné more rozdeľuje na rôzne zóny, v ktorých sa zodpovednosť za dozor a posudzovanie nehôd prisudzuje jednotlivým zmluvným stranám. Od zmluvných strán sa vyžaduje, aby v prípade, že sa dozvedia o prítomnosti ropy alebo iných škodlivých látok, ktoré pravdepodobne predstavujú vážnu hrozbu pre pobrežie alebo súvisiace záujmy ktorejkoľvek inej zmluvnej strany, informovali všetky ostatné zmluvné strany, ktorých sa to týka. Zmluvné strany môžu požiadať o pomoc pri vysporiadavaní sa so znečistením na mori alebo na svojom pobreží, pričom v takom prípade sa zmluvné strany požiadané o pomoc musia vynasnažiť urobiť všetko pre to, aby túto pomoc poskytli podľa svojich možností.

Vládou, ktorá vykonáva funkciu depozitára Bonnskej dohody, je vláda Spolkovej republiky Nemecko (článok 18 ods. 3 Bonnskej dohody).

¹ Rozhodnutie Rady 84/358/EHS z 28. júna 1984 týkajúce sa uzatvorenia Dohody o spolupráci pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním Severného mora ropou a inými škodlivými látkami (Ú. v. ES L 188, 16.7.1984, s. 7). Dohoda bola zmenená v roku 1989. Zmeny nadobudli platnosť 1. apríla 1994. Európske hospodárske spoločenstvo schválilo tieto zmeny rozhodnutím Rady 93/540/EHS z 18. októbra 1993 (Ú. v. ES L 263, 22.10.1993, s. 51).

² Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Nemecko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Švédsko (stav ratifikácií k 10. 4. 2019).

Zmluvné strany prijímajú rozhodnutia týkajúce sa dohody v súlade s príslušnými ustanoveniami Bonnskej dohody a súvisiacim rokovacím poriadkom. Pomáha im sekretariát a podporné orgány (napríklad pracovná skupina pre operačné, technické a vedecké otázky týkajúce sa činností zameraných na boj proti znečisťovaniu [Working Group on Operational, Technical and Scientific Questions Concerning Counter-Pollution Activities – OTSOPA]).

2.3. Pripravovaný akt – ministerské vyhlásenie a strategický akčný plán pre Bonnskú dohodu (BASAP) na roky 2019 – 2025

V roku 2019 sa oslavuje 50. výročie dohody. Pri tejto príležitosti chcú zmluvné strany prijať spoločné vyhlásenie počas druhého ministerského zasadnutia Bonnskej dohody, ktoré sa bude konať v Bonne 11. októbra 2019 za prítomnosti medzivládnych organizácií a pozorovateľov zo susedných regiónov, zodpovedných za vysporiadavanie sa so znečisťovaním širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho ropou a inými škodlivými látkami (ďalej len „ministerské vyhlásenie“).

Napriek tomu, že počet náhodných únikov ropy v európskych vodách celkovo klesá, v nepravidelných intervaloch stále dochádza k veľkým náhodným únikom ropy (t. j. k takým, ktoré presahujú 20 000 ton). Hoci vypúšťanie na pevnine predstavuje najväčší zdroj ropy, ktorá sa každoročne dostáva do oceánu, náhodné úniky ropy sú stále veľkým zdrojom znečistenia a tvoria približne 10 – 15 % všetkej ropy, ktorá sa každý rok dostáva do oceánu na celom svete. Cieľom ministerského vyhlásenia je preto stanoviť spoločnú víziu širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho bez náhodného, odvrátiteľného a úmyselného znečisťovania pochádzajúceho z lodnej dopravy, operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori a iných námorných činností.

Ministerské vyhlásenie, ktoré predstavuje silný záväzok presadzovať túto víziu, má potvrdiť oživené úsilie zmluvných strán dohody splniť odsúhlasené ciele a dosiahnuť lepšiu prevenciu, pripravenosť a reakciu v súvislosti so znečisťovaním mora v širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho. Na tento účel chcú zmluvné strany prijať strategický akčný plán pre Bonnskú dohodu (ďalej len „BASAP“ – Bonn Agreement Strategic Action Plan) na roky 2019 – 2025, ktorý je pripojený k ministerskému vyhláseniu a v ktorom sa stanovujú ambiciózne strategické ciele, operačné ciele a opatrenia na ich vykonanie v období rokov 2019 – 2025.

Cieľom plánu BASAP na roky 2019 – 2025 je uľahčiť vykonávanie Bonnskej dohody. Stanovuje sa v ňom vízia, strategické ciele a operačné ciele, ako aj konkrétne merateľné opatrenia a realistické ciele na obdobie rokov 2019 – 2025, s cieľom usmerňovať a sústreďovať činnosť zmluvných strán. V pláne BASAP sa uznáva potreba zachovať dobre zavedené systémy a pokračovať v operačnom charaktere dohody. Zároveň sa v ňom vysvetľujú príležitosti na zvýšenie tohto úsilia a na rozvoj nových smerov.

Prvý akčný plán pre Bonnskú dohodu bol odsúhlasený na prvom ministerskom zasadnutí, ktoré sa konalo v Dubline v roku 2010. Neskôr bol počas zasadnutí zmluvných strán dohody obnovený a aktualizovaný na obdobia rokov 2013 – 2016 a 2016 – 2019.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ PRIJAŤ V MENE ÚNIE

Únia sa zameriava na vysokú úroveň ochrany životného prostredia, a to najmä prostredníctvom podpory opatrení na medzinárodnej úrovni s cieľom riešiť regionálne environmentálne problémy³. Zároveň sa snaží podporovať spoluprácu s cieľom zlepšiť účinnosť systémov prevencie a ochrany pred prírodnými katastrofami alebo katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou, najmä prostredníctvom podpory konzistentnosti činnosti vykonávanej na medzinárodnej úrovni v oblasti civilnej ochrany⁴.

³ Článok 191 ZFEÚ.

⁴ Článok 196 ZFEÚ.

Zmluvné strany Bonnskej dohody už 50 rokov úspešne spolupracujú na regionálnej úrovni pri predchádzaní znečisťovaniu mora v širšej oblasti Severného mora, pochádzajúcemu z lodí a zo zariadení na mori, a v boji proti takémuto znečisťovaniu. Práca súvisiaca s Bonnskou dohodou zahŕňa vedecké, technické a operačné činnosti. Zmluvné strany nadobudli rozsiahle odborné znalosti pri riešení hrozieb pre morské prostredie a sú pripravené čeliť novým výzvam. S podporou ministerského vyhlásenia bude plán BASAP na roky 2019 – 2025 usmerňovať a sústreďovať prebiehajúce aj nové úlohy.

Únia je zmluvnou stranou Bonnskej dohody a má záujem o posilnenie regionálnej spolupráce pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním v širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho. Únia by preto mala podporiť prijatie ministerského vyhlásenia z roku 2019, čím sa následne podporí strategický akčný plán na roky 2019 – 2025, ktorý je k nemu pripojený, v súlade s platným postupom Únie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.*“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“⁵.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Ministerské zasadnutie je zasadnutie zmluvných strán na ministerskej úrovni. Zvoláva sa *ad hoc* pri príležitosti 50. výročia Bonnskej dohody a jej plánovaných zmien.

Druhé ministerské zasadnutie zmluvných strán sa uskutoční 11. októbra 2019. Na tomto zasadnutí sa má prijať ministerské vyhlásenie, ktoré má potvrdiť oživené úsilie zmluvných strán dohody splniť odsúhlasené ciele a dosiahnuť lepšiu prevenciu, pripravenosť a reakciu v súvislosti so znečisťovaním mora v širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho. Na tento účel chcú zmluvné strany prijať strategický akčný plán pre Bonnskú dohodu (ďalej len „BASAP“ – Bonn Agreement Strategic Action Plan) na roky 2019 – 2025, ktorý je pripojený k ministerskému vyhláseniu a v ktorom sa stanovujú ambiciózne strategické ciele, operačné ciele a opatrenia na ich vykonanie v období rokov 2019 – 2025.

Plán BASAP na roky 2019 – 2025 má právne účinky na zmluvné strany. S podporou ministerského vyhlásenia bude usmerňovať a sústreďovať prebiehajúce aj nové úlohy. Jeho úlohou je uľahčiť vykonávanie Bonnskej dohody, a to stanovením vízie, strategických cieľov a operačných cieľov dohody, ako aj konkrétnych merateľných opatrení a realistických cieľov, ktoré majú zmluvné strany dosiahnuť v období rokov 2019 – 2025, s cieľom usmerňovať a sústreďovať činnosť zmluvných strán. V pláne BASAP sa uznáva potreba zachovať dobre zavedené systémy a pokračovať v operačnom charaktere dohody. Zároveň sa v ňom vysvetľujú príležitosti na zvýšenie tohto úsilia a na rozvoj nových smerov.

⁵ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa prijíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

Ak pripravovaný akt sleduje viacero cieľov zároveň alebo obsahuje viacero zložiek, ktoré sú nerozlučne spojené bez toho, aby jeden cieľ alebo zložka boli oproti ostatným vedľajšie, hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ bude musieť výnimočne zahŕňať viaceré zodpovedajúce právne základy.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Návrh strategického akčného plánu pre Bonnskú dohodu (BASAP) na roky 2019 – 2025 sleduje ciele a má zložky v oblasti ochrany životného prostredia a spolupráce v oblasti civilnej ochrany na medzinárodnej úrovni. Tieto prvky pripravovaného aktu sú nerozlučne spojené bez toho, aby jeden cieľ alebo zložka boli oproti ostatným vedľajšie, pričom podporujú väčšiu konzistentnosť činnosti v oblasti civilnej ochrany na medzinárodnej úrovni⁶.

Hmotnoprávny základ navrhovaného rozhodnutia preto obsahuje tieto ustanovenia: článok 191 ZFEÚ a článok 196 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 191 ZFEÚ a článok 196 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže výsledkom rozhodnutí zo zasadnutia zmluvných strán bude zmena Bonnskej dohody, po ich prijatí by mali byť uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁶ Najmä vzhľadom na to, že zmluvné strany Bonnskej dohody by sa mohli spoliehať na mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (pozri rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 – Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924).

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na druhom ministerskom zasadnutí Bonnskej dohody, pokiaľ ide o strategický akčný plán pre Bonnskú dohodu (BASAP) na roky 2019 – 2025, ktorý je pripojený k ministerskému vyhláseniu, a pokiaľ ide o toto ministerské vyhlásenie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 196 a 191 v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Dohodu o spolupráci pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním Severného mora ropou a inými škodlivými látkami (ďalej len „Bonnská dohoda“ alebo „dohoda“) uzavrela Únia (v tom čase „Európske hospodárske spoločenstvo“) rozhodnutím Rady 84/358/EHS z 28. júna 1984⁷. Dohoda nadobudla platnosť 1. septembra 1989. Dohoda bola zmenená v roku 1989. Zmeny nadobudli platnosť 1. apríla 1994. Únia (v tom čase „Európske hospodárske spoločenstvo“) schválila tieto zmeny rozhodnutím Rady 93/540/EHS z 18. októbra 1993⁸.
- (2) V roku 2019 sa oslavuje 50. výročie dohody. Pri tejto príležitosti majú zmluvné strany v úmysle prijať ministerské vyhlásenie počas druhého ministerského zasadnutia Bonnskej dohody, ktoré sa bude konať v Bonne 11. októbra 2019 za prítomnosti medzivládnych organizácií a pozorovateľov zo susedných regiónov, zodpovedných za vysporiadovanie sa so znečisťovaním širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho ropou a inými škodlivými látkami (ďalej len „ministerské vyhlásenie“).
- (3) Vzhľadom na 50 rokov úspešnej spolupráce v rámci Bonnskej dohody a na spoločný prínos ďalšieho posilnenia regionálnej spolupráce v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie v súvislosti s náhodným a nezákonným znečisťovaním mora pochádzajúcim z námorných činností v širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho je cieľom ministerského vyhlásenia z roku 2019 stanoviť spoločnú víziu širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho bez náhodného, odvrátiteľného a úmyselného znečisťovania pochádzajúceho z lodnej dopravy, operácií prieskumu ložísk a ťažby ropy a zemného plynu na mori a iných námorných činností.
- (4) Ministerské vyhlásenie, ktoré predstavuje silný záväzok presadzovať túto víziu, má potvrdiť oživené úsilie zmluvných strán dohody splniť odsúhlasené ciele a dosiahnuť lepšiu prevenciu, pripravenosť a reakciu v súvislosti so znečisťovaním mora v širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho. Na tento účel chcú zmluvné strany prijať strategický akčný plán pre Bonnskú dohodu na roky 2019 – 2025, ktorý je pripojený

⁷ Ú. v. ES L 188, 16.7.1984, s. 7.

⁸ Ú. v. ES L 263, 22.10.1993, s. 51.

k ministerskému vyhláseniu a v ktorom sa stanovujú ambiciózne strategické ciele, operačné ciele a opatrenia na ich vykonanie v období rokov 2019 – 2025.

- (5) Je dôležité stanoviť pozíciu, ktorá sa má prijať v mene Únie počas druhého ministerského zasadnutia Bonnskej dohody, pretože rozhodnutie, ktoré sa má prijať na zasadnutí, bude mať pre Úniu právne účinky.
- (6) Keďže Únia je zmluvnou stranou Bonnskej dohody a má záujem o posilnenie spolupráce pri vysporiadavaní sa so znečisťovaním širšej oblasti Severného mora a prístupov do neho, je vhodné podpísať a podporiť ministerské vyhlásenie z roku 2019, ktorým sa schvaľuje strategický akčný plán na roky 2019 – 2025, ktorý je k nemu pripojený.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozíciou, ktorá sa má prijať v mene Únie na ministerskom zasadnutí, je podporiť prijatie ministerského vyhlásenia a strategického akčného plánu pre Bonnskú dohodu (BASAP) na roky 2019 – 2025, ktorý je k nemu pripojený.

V texte návrhu strategického akčného plánu pre Bonnskú dohodu (BASAP) na roky 2019 – 2025 sa môžu vykonať menšie zmeny bez spochybnenia podpory zo strany Únie.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*